

Bakgrunn for vedtak

Uttak av grunnvann til Lenningen vassanlegg

Etnedal kommune i Innlandet fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Etnedal kommune
Referanse	202007328-11
Dato	02.10.2024
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Marianne Ask

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

SAMMENDRAG	1
SØKNAD	2
HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING	6
NVES VURDERING	7
NVES KONKLUSJON	12
MERKNADER TIL KONSESJONSVILKÅRENE ETTER VANNRESSURSLØVEN	12
KART	14

Sammendrag

Etnedal kommune søker om å etablere uttak av maksimum 486 m³/døgn (5,6 l/s) grunnvann til drikkevannsforsyning til bebyggelsen på Lenningen. Grunnvannet skal pumpes fra sprekkesystemer i berggrunnen. Fem brønner er allerede i drift ved Nordre Lenningen, og tar ut sammenlagt maksimalt 326 m³/døgn (ca. 3,8 l/s). Ved Utsikten skal tre nye brønner forsyne et høydebasseng med maksimalt 160 m³/døgn (1,9 l/s). Maksimum uttak vil kun forekomme i begrensede perioder, som ved jul, påske og i vinterferien. Normalt samlet grunnvannsuttak i høysesongen er estimert til 375 m³/døgn (ca. 4,3 l/s). Gjennomsnittlig vannuttak over året er beregnet til 49 m³/døgn (0,6 l/s). I planene for Lenningen vassanlegg blir det lagt opp til etablering av fire høydebasseng med total lagringskapasitet på 340 m³. Dette vil bidra til å redusere behovet for pumping i de travleste periodene. Det samlede vannuttaket skal sikre inntil 600 fritidsboliger i området rent og trygt drikkevann. Det vil også etableres et felles renseanlegg for avløpsvann. 207 fritidsboliger på Lenningen har per i dag innlagt vann via egne brønner eller mindre fellesbrønner. Når det nye anlegget står klart, skal alle kobles til dette.

NVE behandler kun selve grunnvannsuttaget. Nødvendig infrastruktur behandles av kommunen etter plan- og bygningsloven.

Fylkeskommunen, Statsforvalteren og NGU har uttalt seg om søknaden. Hverken Innlandet fylkeskommune eller Statsforvalteren i Innlandet har merknader til søknaden. Innlandet fylkeskommune legger til at de er positive til et felles kommunalt vannanlegg. NGU uttaler at de forutsetter at de private brønnene i området obligatorisk avstenges eller kobles på det nye kommunale vannledningsnettet. De anbefaler videre at kommunen råder private brønneiere til å forsegle eller tette eksisterende brønner.

Lenningen ligger i nedbørsfeltet til Etna som er et verna vassdrag. Nordvest for Lenningen ligger Langsua nasjonalpark. NVE ser på et felles vann- og avløpssystem som positivt for området. Dette vil sikre hyttebebyggelsen på Lenningen tilstrekkelig med rent drikkevann, samt at sårbar natur i området rundt sikres mot avløpsforurensing.

De aller fleste tiltak vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Etter en helhetsvurdering av planene og foreliggende uttalelser, mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Etnedal kommune tillatelse etter vannressursloven § 45 til uttak av 486 m³/døgn grunnvann til et felles vann- og avløpssystem ved Lenningen. Dette vil sikre tilstrekkelig tilgang på rent drikkevann til hyttebebyggelsen i området, samt en god håndtering av avløpsvann. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Etnedal kommune, datert 22.11.2021:

«Søknad om konsesjon for uttak grunnvann til Lenningen vassanlegg

Etnedal kommune ønsker å etablere uttak av 250 m³/døgn (maks. 326 m³/døgn) grunnvann fra brønnområdet Nordre Lenningen, og 125 m³/døgn (maks. 160 m³/døgn) grunnvann fra brønnområdet Utsikten. Begge brønnområder ligger på Lenningen i Etnedal kommune i Innlandet fylke. Uttaket fra de to brønnområdene skal inngå i en felles, kommunal vannforsyning for området, og er dermed sett under ett i forbindelse med søknad om konsesjon etter vannressursloven. Etnedal kommunesøker herved om følgende tillatelse:

Etter vannressursloven, jf. § 45:, om tillatelse til:

- *uttak av 375 m³/døgn (maksimum 486 m³/døgn) grunnvann til offentlig vannforsyning.*

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning utført av Norconsult på oppdrag for Etnedal kommune.»

Hoveddata for uttak av grunnvann til Lenningen vassanlegg

Tabell 1: Brønndata for produksjonsbrønner ved Nordre Lenningen. Tabellen er hentet fra søknad hvor søker har hentet data fra GRANADA og Etnedal kommune.

	GB311 Ø. Skjeggkl.	GB312 N. Skjeggkl.	GB313 Bua-Erikvegen	GB314 Haukvegen	GB315 Haralie
Koordinater (UTM 32 Euref89)	X: 537738 Y: 6774390	X: 537650 Y: 6774444	X: 537464 Y: 6774270	X: 537611 Y: 6774156	X: 537832 Y: 6773907
Etablert	2016-03-30	2015-02-19	2016-09-06	2014-09-04	2017-10-27
NGU-ID (GRANADA)	120257	95746	119652	93070	119980
Brønn i løsmasser eller fjell	Fjell	Fjell	Fjell	Fjell	Fjell
Borevinkel (fra vertikalplan)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)
Borediameter (mm)	168	165	168	165	168
Foringsrør	Ø193,7 mm 3 m lengde	Ø193,7 mm 6 m lengde	Ø193,7 mm 12 m lengde	Ø193,7 mm 6 m lengde	Ø193,7 mm 9 m lengde
Brønnlengde	180	180	150	135	150
Dybde til fjell (m)	0,5	4,0	9,5	2,0	2,0
Kote terreng (moh.)	1006,2	989,5	1007,3	1016,5	1035,3
Kote bunn av brønn (moh.)	826,2	809,5	857,3	881,5	900,3
Grunnvannsspeil (m under terreng)	2	1	5	4	10
Pumpeplassering (m under terreng)	140	165	135	130	135
Omsøkt uttak per brønn. Vurdert bærekraftig på sikt basert på langtids prøvepumping (m ³ /døgn)	45 m ³ /døgn	15 m ³ /døgn	30 m ³ /døgn	35 m ³ /døgn	125 m ³ /døgn
Maks. omsøkt uttak per brønn 20 dager (m ³ /døgn)	61 m ³ /døgn	15 m ³ /døgn	35 m ³ /døgn	80 m ³ /døgn	135 m ³ /døgn

Tabell 2: Brønndata for produksjonsbrønner ved Utsikten, Lenningen. Tabell hentet fra søknaden hvor søker har hentet data fra GRANADA og Etnedal kommune.

	Brønn GB301	Brønn GB302	Brønn GB304
Koordinater (UTM 32 Euref89)	X: 537824 Y: 6772652	X: 537834 Y: 6772617	X: 537865 Y: 6772563
Etablert	2018-11-23	2018-11-22	2019-12-12
NGU-ID (GRANADA)	126803	126804	114382
Brønn i løsmasser eller fjell	Fjell	Fjell	Fjell
Borevinkel (fra vertikalplan)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)	0 ° (vertikal)
Borediameter (mm)	165	165	165
Foringsrør	Ø193,7 mm 3 m lengde	Ø193,7 mm 3 m lengde	Ø193,7 mm 3 m lengde
Brønnlengde (m)	150	150	145
Dybde til fjell (m)	0,5	1,0	1,0
Kote terreng (moh.)	1067,5	1068,0	1070,2
Kote bunn (moh.)	917,5	933,0	925,2
Grunnvannsspeil (m under terreng)	5	4	10
Pumpeplassering (m under terreng)	135	135	135
Omsøkt uttak per brønn. Vurdert bærekraftig på sikt basert på langtids prøvepumping (m ³ /døgn)*	18 m ³ /døgn	19 m ³ /døgn	45 m ³ /døgn
Maks. omsøkt uttak per brønn 20 dager (m ³ /døgn)*	18 m ³ /døgn	24 m ³ /døgn	78 m ³ /døgn

Uttaksmengden oppgitt i tabell 2 gjelder for de eksisterende brønnene. Det søkes i tillegg konsesjon for ytterligere 43 m³/døgn (samt ytterligere 40 m³/døgn i forhold til maks. uttak, (18+19+45+43+40=160)) for dette kildeområdet, som kan tas ut i eventuelle nye brønner som etableres i kildeområdet i takt med utbygging av fritidsboliger i området.

Om søker

Søker er Etnedal kommune, som ønsker å etablere et felles vannforsyningsanlegg til hytter i nærheten av Lenningen. Kommunen har inngått avtaler med grunneier, som er Bruflat sokn.

Beskrivelse av området

Området Lenningen ligger mellom 950 og 1075 moh. Berggrunnen består av sandstein og skifer fra kambrium og ordovisium som er lagdelte og oppsprukket. Terrenget er til dels kupert med varierende tynt dekke av morene, torv/myr, fjellbjørkeskog og stedvis bart fjell. Vassanlegget ligger ved skoggrensen. Det er enkelte turstier i det aktuelle området, og

et populært utsiktspunkt ligger i bakkant av vassanlegget. Ved Lenningen vassanlegg er det ca. 0,5 meter dekke med morene. Det er lite løsmasser i det aktuelle området, og grunnvannsuttaget vil skje fra brønner i fjell. Området er regulert til fritidsbebyggelse, og det er etablert en rekke private brønner som skal avsluttes.

Teknisk plan

NVE vurderer kun vannuttaket og etablering av brønner, men beskriver også de tekniske planene, som er en forutsetning for tiltaket.

Brønnområder

Brønnene GB311, GB312, GB313, GB314 og GB315 ligger i området Nordre Lenningen. Brønnene har vært i drift som privat vannforsyning for flere fritidsboliger siden 2014-2017. Utbygger har overtatt driften av disse. Maksimum omsøkt uttak på 326 m³/døgn vil tilsvare den antatte grunnvannsnydannelsen i området, men søker presiserer at et slikt uttak kun vil forekomme i enkelte kortere perioder gjennom året, og at uttaket vanligvis vil være vesentlig mindre. Grunnvannsnivået i området vil ikke bli varig redusert av maksimalt uttak.

Brønn GB301, GB302 og GB304 ligger i området Utsikten ved foten av Synnfjellet hvor vassanlegget skal plasseres. Brønnene ble etablert i 2018 og 2019. Tilsigsområdet her er relativt lite, da det ligger på en åsrygg/kolle. Vannet blir pumpet opp fra grunnen og inn i høydebasseng. Prøvepumping utført av Norconsult viser at maksuttaket på 160 m³/døgn utgjør ca. 4 % av den totale avrenningen i kildeområdet. Norconsult mener at det omsøkte uttaket ikke vil medføre negative/skadelige konsekvenser/innvirkninger på bekker, tjern og våtmarksområder i omgivelsene.

Veier

Adkomstveien til vassanlegget er enkel og i dårlig forfatning. Ved uttak av masser for etablering av høydebasseng og vassanlegg vil overskudd av fjellmasser bli brukt til å ruste opp veien samt til å etablere nye veier langs anlegget.

Massetak og deponi

For å minimere det visuelle inngrepet i landskapet skal høydebassengtanker og vassforsyningsanlegg delvis etableres under bakken. Masser som sprenges ut skal brukes til opprusting og oppføring av veier i forbindelse med prosjektet. Dersom det blir behov for å lagre masser i et deponi vil eventuell morene som er avsatt i det aktuelle området bli flyttet og plassert tilbake i etterkant. Morene/jord skal også tilbakeføres som topplag over høydebassengtanker, som blir helt nedgravd.

Arealbruk

Den 21.11.2019 ble det aktuelle området for vassforsyningsanlegget avsatt til formålet i kommuneplanens arealdel. Høydebassengtanken blir nedgravd og vassbehandlingshuset delvis nedgravd og tilpasset omgivelsene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området for vassforsyningsanlegget er avsatt til formålet i kommuneplanens arealdel, og tiltaket er tillatt i reguleringsplan.

Verneplan for vassdrag

Brønnområdene ligger innenfor nedbørfeltet til Etna, som er vernet gjennom verneplan IV i 1993. Etna er foreslått typevassdrag for regionen og har stor verdi for flere allmenne interesser.

Andre verneområder

Langsua nasjonalpark ligger nordvest for Lenningen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven, jf. kapittel 8 og kapittel 5. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Statsforvalteren i Innlandet uttalte den **17.04.2023**:

«Saken har tidligere vært behandlet i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser. Vi vurderer her kun konsekvensene av selve uttaket av grunnvann.

Statsforvalteren har ingen merknader til det omsøkte uttaket av grunnvann.»

Innlandet fylkeskommune uttalte den **15.05.2023**:

«Fylkeskommunens vurdering

Området for vannforsyningsanlegg er avsatt til formålet i kommuneplanens arealdel som ble vedtatt 21.11.2019. Reguleringsplan er utarbeidet, og ble godkjent i KS den 24.09.2020. I kommuneplanens arealdel ligger også en hensynssone med særlige krav til infrastruktur som dekker alle utbyggingsområder på Lenningen. Her er det krav om felles vann og avløp.

Forholdet til kulturminner

Forelagte tiltak ligger innenfor regulerte arealer. Forholdet til kulturminner skal være avklart i forbindelse med reguleringsplanene. Vi har ikke kjennskap til at det foreslåtte tiltaket vil komme i konflikt med kulturminner. Vi vil imidlertid gjøre

oppmerksom på at dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befarings og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

Samlet vurdering

Fylkeskommunen har ikke kjennskap til at noen vesentlige interesser vi er satt til å ivareta blir berørt av tiltaket. Det er positivt at det blir etablert en felles kommunal vannforsyning. Vi har ingen vesentlige merknader til saken slik den foreligger utover det som er nevnt over.»

Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) uttalte 15.05.2023:

«NGU forutsetter at eksisterende private brønner i områdene Lenningen og Utsikten obligatorisk avstenges eller (etter vurdering) kobles på det nye kommunale vannledningsnettet. Det anbefales at kommunen råder private brønneiere til å forsegle eller tette eksisterende brønner, jf. NS 3056:2012.

NGU har vurdert konsesjonssøknaden på hydrogeologiske aspekter, og har ingen ytterligere merknader.»

Søkers kommentar til uttalelsene

Søker er Etnedal kommune. De har lest gjennom høringsbrevene og uttalt følgende til uttalelsene den 02.06.2023:

«Det vises til oversendte høringsuttalelser fra henholdsvis Statsforvalteren i Innlandet, NGU og Innlandet fylkeskommune.

Ingen av uttalelsene inneholder vesentlige merknader til søknaden. NGU forutsetter at private brønner i området avstenges eller kobles til det kommunale ledningsnettet. Videre anbefaler NGU kommunen til å oppfordre private brønneiere om å forsegle eller tette eksisterende borehull.

Kommunen vil praktisere tvungen tilkobling til det offentlige ledningsnettet, for alle bygninger som ligger i nærheten av dette. Dette innebærer at de aller fleste eksisterende vannforsyninger vil bli tatt ut av bruk etter hvert. Kommunen tar til etterretning at vi bør anbefale private brønneiere om å forsegle eksisterende borehull, og vil ta dette inn i den videre informasjonen til hytteiere i området.

Kommunen har ingen øvrige merknader til uttalelsene, og tar de til orientering.»

NVEs vurdering

NVE vurderer kun selve vannuttaket og etablering av nye brønner. Ledningsnettet, veier, areal for brønnområder samt bygninger har vært til behandling gjennom plan- og bygningsloven.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Etnedal kommune har søkt om et grunnvannsuttak på 486 m³/døgn til vannforsyning for bebyggelsen ved Nordre Lenningen og Utsikten. Grunnvannet blir pumpet opp fra sprekkesystemer i grunnfjellet. I allerede eksisterende brønner viser pumpetester at kapasiteten er god.

Maksimalt vannuttak vil kun forekomme enkelte perioder i løpet av året, som ved jul, påske og vinterferie. De resterende dagene i året er uttaket forventet å være vesentlig lavere, med noe høyere forbruk i helgene enn ukedagene.

I dag er det omtrent 250 fritidsboliger i Lenningenområdet. Mange av disse har egne brønner mens noen er tilkoblet fellesbrønn for vannuttak. Kommuneplanen har godkjent fortetting av fritidsboliger i området, og det er gitt tillatelse for til sammen 600 hytter. Grunnvannsuttaget vil i starten ikke være høyere enn det er per i dag, men vil øke ettersom flere fritidsboliger bygges. Vannforsyningsanlegget dimensjoneres for bruk i høysesong for 600 fritidsboliger. Gjennomsnittlig uttak over året er beregnet til omtrent 49 m³/døgn. Utredning i søknaden viser at et uttak av 486 m³/døgn i kortere perioder er av en slik størrelse at det ikke vil påvirke grunnvannsbalansen på sikt.

NVE mener at et felles vannuttak gir kommunen mulighet til å overvåke grunnvannstanden og regulere vannuttaket på en bærekraftig måte. Kommunen kan da legge føringer for vannuttaket som sikrer forsvarlig bruk av grunnvannet. Vannanalyser viser at samtlige brønner har manganverdier over grenseverdien i drikkevannsforskriften. Dersom manganverdiene i vannet går ytterligere opp ved etablering av nye hytter og økt vannuttak, kan dette skyldes at grunnvannet ikke får tilstrekkelig med tid i grunnen til å felle ut mangan før det pumpes opp. Pumperaten bør da justeres eller tiltak iverksettes for å sikre levering av rent vann.

Naturmangfold

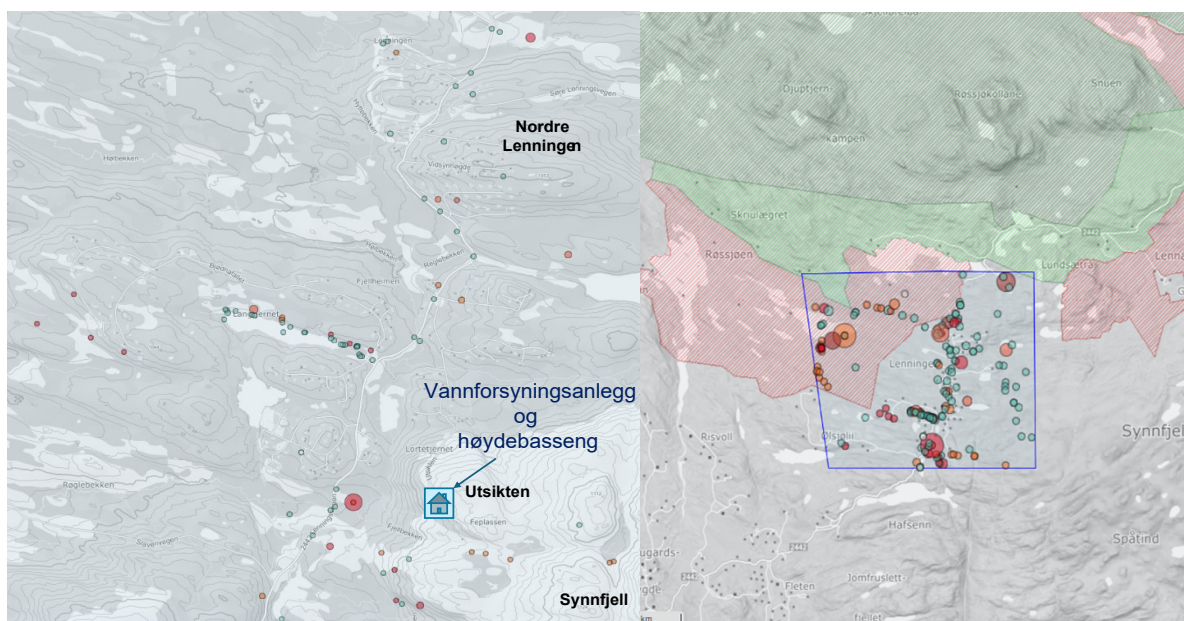
Kommunen har utarbeidet kommunedelplan for naturmangfold 2019-2029, tiltakshaver opplyser om at det omsøkte tiltaket er i tråd med denne.

Naturtyper

Lenningen i Etnedal kommune ligger over 950 moh. Fritidsbebyggelsen ligger omkranset av grunne og dypere myrer, mindre tjern og fjellbjørkeskog, og ved foten av Synnfjellet i øst starter snaufjellet. Det er et tynt topplag av morene og jord i området. Naturbase viser registrering av en lokalitet med rik boreal lauvskog sør for planområdet avsatt til vannbehandlingsanlegget og høydebasseng. Anlegget blir plassert i fjellbjørkeskogsgrensen mot snaufjellet på Utsikten og vil ikke komme i konflikt med det verdifulle skogområdet. Det er ellers vernede områder i nær tilknytning til fritidsbebyggelsen på Lenningen, og NVE ser på et felles VA-system som positivt for håndtering av avløpsvann. Selv om det vil bli inngrep langs anlegget i byggefasen, vil et vannbehandlingssystem være gunstig i det lange løp for både Lenningen og Langsua nasjonalpark som ligger nord-nordvest for det aktuelle området.

Arter

Søker opplyser om at det ikke foreligger kjente registreringer av viktig vegetasjon, dyreliv eller vilttrekk som kommer i vesentlig konflikt med de planlagte VA-anleggene. Søk i Artsdatabanken 26.09.2024 viser den sterkt truede blomsten skjeggklokke (EN) i området, og fuglearter som myrhauk (EN), svartand (VU), granmeis (VU), konglebit (NT), gulspurv (VU) og storspove (EN) er observert. Flere av disse artene er sårbare eller sterkt truet. Fuglelivet kan generelt bli påvirket ved anleggsarbeid, men vurderes ikke å bli varig påvirket av de etablerte brønnene og uttak av grunnvann.

Figur 1 Kartutsnitt over Lenningenområdet fra Artsdatabanken. Bildet til venstre viser registrerte arter som bør tas hensyn til. De røde prikkene er karplanten skjeggklokke som er sterkt truet. Det er ingen registreringer i området planlagt for høydebasseng og vassforsyningsanlegget, men det utelukker ikke at de er tilstede. Bildet til høyre viser Lenningenområdet omkranset av vernede områder i øst, nord og vest. Det skraverte området ligger innenfor Langsua nasjonalpark.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattar beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om grunnvannsuttag legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 22.01.2024. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Grunnvannsutttaket og utbygging av brønnenanlegget vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra grunnvannsutttaket ved Lenningen i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Eventuelle avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannforskriften

Ny aktivitet eller nye inngrep skal vurderes etter vannforskriften § 12. Det omsøkte vannuttaket ligger innenfor det verna vassdragsområdet 012/18 Etna.

Det planlagte vannuttaket er etter NVEs vurdering innenfor tåleevnen til grunnvannsforekomsten, jf. også kravet i vannressursloven § 44. NVE kan derfor ikke se at det planlagte vannuttaket vil forringe dagens tilstand vesentlig eller hindre at man oppnår fastsatt miljømål. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Lenningenområdet er noe kupert med tynt dekke av løsmasser i form av moreneavsetninger, ellers er det torv og myr, fjellbjørkeskog samt noen mindre tjern. Det er et populært hytteområde hvor det blir preparert skiløyper vinterstid. Sommerstid er det turstier rundt i området, og et utsiktspunkt ved Utsikten er et turmål som ligger like i nærheten av det tenkte vannbehandlingsanlegget. Stien passerer anlegget og bygningen kan sees fra utsiktspunktet. Bygget skal derfor delvis graves ned og tilpasses omgivelsene for minst mulig sjenanse. Høydebassengtank blir helt nedgravd og tildekket med morene/jord. Lenningen ligger over 950 moh. og det er begrenset beite for husdyr, men noe tamrein beiter i området vinterstid. Rett nord for Lenningen er Langsua nasjonalpark med tilhørende vernede områder.

NVE vurderer at det er rikelig med grunnvann i området og at selve grunnvannsutttaket ikke vil påvirke de allmenne interessene.

Verneplan for vassdrag

Lenningen ligger innenfor nedbørfeltet til Etnavassdraget, som er verna gjennom Verneplan IV fra 1993. Etna er anbefalt som typevassdrag for regionen med sitt varierte landskap fra høyfjell til slettelandskap. Vassdragets mange elver snor seg gjennom

kvartærgeologiske former som er viktige for biologisk mangfold og leveområde for en rekke rødlistearter. Fjellområdene i midtre og nordlige del av Etnas nedbørsfelt har stor betydning for friluftsliv, og i tillegg er området rikt på kulturminner tilknyttet blant annet tømmerfløting. NVE vurderer i denne saken at vannuttaket ikke vil få nevneverdig virkning i området, og dermed ikke vil berøre noen av verdiene som lå til grunn for vern av vassdraget. Vi mener også at et felles vann- og avløpssystem vil være positivt for å sikre vannbalansen i området og god håndtering av avløpsvann.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Etnedal kommune søker om et grunnvannsuttak på 486 m³/døgn. Fra åtte brønner skal det pumpes opp grunnvann fra sprekkesystem i grunnfjellet. Tilsiget til brønnene filtreres i topplaget og nedover i grunnen. Det er begrenset med forurensing fra trafikk i området. Trafikken på Fylkesveg 204 er stort sett personbiler og stenges vinterstid ved Lenningen fjellstue.

Analyseresultater fra råvannsprøver viser manganverdier (Mn-verdier) over grenseverdien på 0,05 mg/l i flere av brønnene. Mangan finnes naturlig i mineraler i berggrunnen og vil felles ut ved kontakt med oksygen. Høyere Mn-verdier forekommer gjerne i forbindelse med myrområder hvor nedbryting av organisk materiale bruker opp oksygenet i vannet. Humus bidrar i tillegg til lavere pH som igjen er med på å holde mangan løst i vannet. De negative konsekvensene av mangan i drikkevann er først og fremst knyttet til farge og lukt og ikke til helsemessige konsekvenser. Dersom manganverdien øker ytterligere ved etablering av nye hytter og økt vannuttak, bør tiltak som «lufting» av vannet iverksettes. Oksygen vil da felle ut mangan og drikkevannskvaliteten bedres.

Håndtering av avløpsvann kan også påvirke manganverdien. Nedbryting av avløpsvann er prosesser som vil forbruke oksygen i grunnen. Med god håndtering av avløpsvann kan nedbrytningsprosesser i grunnen bli redusert og mer oksygen blir tilgjengelig i grunnvannet.

NVE mener vannbehandling og god håndtering av avløp vil være positivt for området for å sikre tilgang til rent drikkevann.

Samfunnsmessige fordeler

Et felles vann- og avløpssystem vil gi tilstrekkelige mengder rent drikkevann til bebyggelsen tilknyttet anlegget. Dette er nødvendig for å sikre god vannkvalitet til brukere av fritidsboligene på Lenningen, samt at det vil forhindre forurensing av sårbar natur i området. I forbindelse med ledningsnettet vil det også bli satt opp brannhydranter for å sikre brannberedskap.

Oppsummering

Etnedal kommune søker om å etablere uttak av 486 m³/døgn (5,6 l/s) grunnvann til drikkevannsforsyning til bebyggelsen på Lenningen. Grunnvannsuttaget skal pumpes fra sprekkesystemer i berggrunnen. Flere brønner er allerede i drift ved Nordre Lenningen og tar ut maksimalt 326 m³/døgn (ca. 3,8 l/s). Normaluttak ved Nordre Lenningen er anslått til

250 m³/døgn (2,9 l/s). Ved Utsikten skal tre nye brønner forsyne et høydebasseng med maksimum 160 m³/døgn (1,9 l/s). Normalt vannuttak ved Utsikten er anslått å være 125 m³/døgn (1,5 l/s). Det samlede vannuttaket skal sikre fritidsbebyggelsen i område rent og trygt drikkevann. Det vil også etableres et felles renseanlegg for avløpsvann. I overkant av 200 fritidsboliger på Lenningen har per i dag innlagt drikkevann via egne brønner eller mindre fellesbrønner. Når det nye anlegget står klart, skal alle kobles på det samme VA-nettet.

Lenningen ligger i nedbørsfeltet til Etna, som er et verna vassdrag. Nordvest for Lenningen ligger Langsua nasjonalpark med tilhørende verna områder. NVE ser på et felles vann- og avløpssystem som positivt for området. Dette vil sikre bebyggelsen på Lenningen tilstrekkelig med rent drikkevann, samt at sårbar natur i området rundt sikres mot avløpsforurensing.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE mener også at tiltaket kan tillates jf. vannressursloven § 35 punkt 8. NVE gir Etnedal kommune tillatelse etter vannressursloven § 45 til uttak av 486 m³/døgn grunnvann til et felles vann- og avløpssystem ved Lenningen. Dette vil sikre tilstrekkelig tilgang på rent drikkevann til bebyggelsen i området samt en god håndtering av avløpsvann. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. For dette tiltaket behandles kun vannuttaket og resterende brønnetablering etter vannressursloven. Det blir stilt krav om detaljplan for dette. Alle inngrep knyttet til etablering av vannanlegget må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes. Det må også etableres et internkontrollsystem som ivaretar forskrift om internkontroll for vassdragsanlegg med konsesjon. NVE skal gis mulighet til å godkjenne måleanordninger for overvåking og registrering av grunnvannsuttaget og grunnvannsnivået.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et maksimalt uttak av grunnvann på inntil 486 m³/døgn (tilsvarende et kontinuerlig uttak på 5,6 l/s) fra åtte grunnvannsbrønner på Lenningen i Etnedal kommune.

For å sikre at uttaket blir avgrenset til det grunnvannet tåler jf. vannressursloven § 44, stiller NVE vilkår om måling, registrering og dokumentasjon av samlet vannuttak og kontrollmålinger av grunnvannsnivå. Det skal installeres loggere på inntaksvannet for grunnvannsuttaget, og data for uttak av vann skal forelegges NVE på forespørsel. Logging av vannforbruk skal gjennomføres kontinuerlig.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonen omfatter grunnvannsuttaget og etablering av grunnvannsbrønner på Lenningen.

Plan for logging av vannforbruk og kontrollmålinger, samt detaljerte planer for resterende boring og etablering av brønner skal forelegges NVEs miljøtilsyn for godkjenning før arbeidet settes i gang.

Tabellen under oppsummerer føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder. NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Grunnvannsuttak og brønner	Det kan samlet tas ut inntil 486 m ³ /døgn (5,6 l/s) fra produksjonsbrønnene ved Lenningen. Alle brønnene er prøvepumpet og fem brønner ved Nordre Lenningen er allerede i drift (GB311, GB312, GB313, GB314 og GB315). Tre brønner ved Utsikten er boret og prøvepumpet, men ikke i drift (GB301, GB302 og GB304).
Største vannuttak	486 m ³ /døgn eller 5,6 l/s
Normalt vannuttak høysesong	375 m ³ /døgn eller 4,3 l/s
Gjennomsnittlig uttak over året	49 m ³ /døgn (0,6 l/s)
Naturmangfold og friluftsliv	Etablering av eventuelle nye brønner på Lenningen skal bare skje i områder som er regulert til dette formålet. NVE viser til vannressursloven § 43a om forvalteransvar og aktsomhetsplikt, og at grunnvannstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det blir endringer, skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 7: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Kart

